

INTEGRATIV YONDOSHUV ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING KASBIY TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISH

Shodmonova Abera Shodiyevna

Fan va Texnologiyalar universiteti

"Boshlang'ich va maktabgacha ta'lim" kafedrasida

katta o'qituvchisi

Annotatsiya: *ushbu maqolada integrativ yondoshuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish, boshlang'ich ta'lim darslarini integratsiyalashga pedagogik psixologik yondashuviga oid ilmiy-metodik tavsiyalar ishlab chiqish va Integratsion yondashuv jarayonida o'quvchilarning yosh va individual psixologik xususiyatlari hisobga olinib, boshlang'ich ta'limga integratsion yondashuvning yaxlit pedagogik tizimi ishlab chiqish to'g'risida yozilgan.*

Kalit so'zlar: *integrativ yondoshuv, boshlang'ich sinf, kasbiy tayyorgarlik, pedagog, psixologik, ilmiy-metodik, individual, yaxlit. tizim.*

Integratsiya tushunchasi juda keng qo'llaniladi va turli jihatlarida ko'rib chiqilmoqda. Lotinchadan so'zma-so'z tarjima qilinganda "integrafio" - tiklash, to'ldirish, "ratsiya" to'liq, to'liq. Binobarin, integratsiya - bu "bir butunga, har qanday elementlarning birligiga birlashish, qandaydir birlikni tiklash" demakdir. Integratsiya - bu differentsiatsiya jarayonlari bilan birga yuzaga keladigan fanlarning yaqinlashuvi va aloqadorlik jarayoni va ta'limning sifat jihatidan yangi bosqichida sub'ektlararo aloqalarni amalga oshirishning yuqori shakli bo'lib, yangi butun blok, bilim qotishmasini yaratishga hissa qo'shadi. dunyoqarashning asoslarini yaratadigan, insonga butun umr hamrohlik qiladi.

"Integratsiya" tushunchasi XVIII asrdayoq Spenser tomonidan izohlangan edi. Integral ta'lim a o'rganish nazariyasi o'quvchilarga yordam beradigan yaxlit darslar tomon harakatni tavsiflash o'quv dasturlari bo'yicha aloqalar. Ushbu oliy ta'lim kontsepsiyasi boshlang'ich va o'rta maktablarning "yaxlit o'quv dasturi" harakatidan ajralib turadi. Integratsiyalashgan tadqiqotlar odatda ajratilgan mavzularni birlashtirishni o'z ichiga oladi, shunda o'quvchilar yanada mazmunli va haqiqiy tushunchaga ega bo'lishlari mumkin.

Olimlarning fikricha, bir fan ikkinchi fandagi savollarni, masalalarni yechishda bir vosita hisoblanar ekan. Ana shunday bog'lanishi lozim bo'lgan fanlardan biri ona tili va o'qishdir. Bularga qo'shimcha tarzda tasviriy san'at, mehnat fanlarini ham uyg'unlashtirish fan doirasini kengaytiradi. qaerda ikkita fanning o'zi emas, balki ko'proq fanlar integratsiyalansa, fanlarning aloqalar rivoji kuchayadi. Bunday darslar o'quvchilarni so'zga, ranglarning turfa olami, tovushlar sehriga chuqur kirib borishga ko'maklashadi, savodli, og'zaki va yozma nutqlari shakllanishiga yordam beradi, uning

rivojlanishiga va boyishiga estetik didni oshirish, san'at asarlarini tushunish va to'g'ri baholay olishga, Vatan tabiatini go'zalligi va boyligini his etishga o'rgatadi. O'quv darslari jarayonida barcha darslarga ingliz tili elementlarini qo'shib borish, bolada tilga bo'lgan qiziqishni uyg'otadi. O'rganilgan bilimlarni mustahkamlab borishga yordam beradi.

"Integratsiyalashgan o'quv dasturi orqali standartlarga javob berish" kitobining mualliflari, standartlar harakati yetib borishi bilan Qo'shma Shtatlarda ham, xalqaro miqyosda ham o'sish bo'yicha integratsiyalashgan tadqiqotlarga qiziqish bildirishdi. "Standartlar oddiygina individual topshiriqlar emas, bolalar har bir fan bo'yicha alohida bajarishlari kerak", - deydi ular. "O'qituvchilar standartlarni ham fanlar ichida, ham fanlar bo'ylab mazmunli klasterlarga bo'lishlari mumkin. O'qituvchilar standartlar qanday bog'liqligini tushunganlarida, fanlararo o'quv dasturlari haqidagi tasavvurlari keskin o'zgaradi." Haqiqatan ham, ular "ba'zi o'qituvchilar buni o'qitish va standartlarni qamrab olishning yagona yo'li deb bilishadi" deb ta'kidladilar.

O'qituvchilarga integratsiyalashgan tadqiqotlarni o'z amaliyotiga mazmunli olib kirishga yordam berish uchun tadqiqotchilar sifatli fanlararo ta'limning beshta asosiy jihatini ta'kidladilar: U fanlararo tarzda o'qitishga arziydigan mavzularni tuzadi, o'quvchilarga bunday mavzularni tushunishga imkon beradigan intizomiy vositalarni aniqlaydi. Fanlarni samarali tarzda birlashtiradi, o'quv tajribalari ketma-ketligini o'z ichiga oladi va o'quvchilarning fanlararo ishlarini baholaydi. Ushbu asos fanlararo tadqiqotlar va sinf amaliyotini ko'p yillik empirik o'rganish asosida qurilgan.

Xulosa qiladigan bo'lsak, o'quv jarayonini tashkil etishdagi asosiy vazifa pedagogik texnologiyadan samarali foydalanish ekanligi isbot talab qilmaydigan haqiqatdir. Ammo shu kunga qadar pedagogik texnologiyaning aksariyati nazariy muammolarga bag'ishlangan bo'lib, uning amaliyotga ta'siri kamroq sezilmoqda. Buning uchun zamonaviy texnologiyalarni tezroq amaliyotga joriy etish usullarini ishlab chiqish talab etiladi. Integratsion yondashuv jarayonida o'quvchilarning yosh va individual psixologik xususiyatlari hisobga olinsa, boshlang'ich ta'limga integratsion yondashuvning yaxlit pedagogik tizimi ishlab chiqilsa va boshlang'ich ta'lim darslarini integratsiyalashga pedagogik psixologik yondashuviga oid ilmiy-metodik tavsiyalar ishlab chiqilsa, ta'lim jarayonida samaradorlikka erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Boshlang'ich sinflarning takomillashtirilgan davlat ta'lim standarti.
2. Boshlang'ich ta'lim . 2005-yil, 5- son;
3. O'zbekiston Respublikasining Milliy dasturi. Toshkent,1998-yil;
4. O'zbekiston Respublikasining «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi», T., 1998
- 5.

https://www.iupr.ru/_files/ugd/b06fdc_4b0426603c064d12ac806645062962b6.pdf?index=true

6. <https://www.edutopia.org/integrated-studies-history>

